

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

Wetenswaardigheden #13 | oktober t/m december '20

Geplaatst op 4 februari 2021

Hierbij presenteren we graag de volgende versie van onze 'wetenswaardigheden'. Periodiek geven we via de wetenswaardigheden op een andere manier inzicht in waar zoal aan gewerkt wordt in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg en waar dat zoal toe leidt. Een overzicht op hoofdpunten.

Via onze website kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij één of meer van onderstaande onderwerpen. Via de [thema's](#), [deelnemerspagina's](#), trefwoorden bij berichten, of via de zoekfunctie.

Deelnemers

In totaal nemen 23 verpleeghuizen deel. Voor meer informatie over de deelnemende organisaties, zie deze pagina op dit platform: www.radicalevernieuwing.nl/deelnemers.

Bekostiging beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg 2021 – 2022

De deelnemende organisaties zorgen ook in 2021 voor de financiering van de ondersteuning van het netwerk door LOC Waardevolle zorg, op basis van de afspraken die eind 2019 met elkaar zijn gemaakt. Voor specifieke activiteiten in de beweging die landelijke impact hebben (Landelijke Inspiratiedag/-week, publicatie Zicht op vernieuwing 5 en opbouw van het netwerk [Radicale vernieuwing zorgonderwijs](#)) heeft VWS dit jaar weer subsidie verstrekt.

Een kleine groep vanuit het kernteam (De Leyhoeve, Sensire, Surplus en LOC) maakt momenteel een voorstel voor de doorontwikkeling van de beweging en de financiering in 2022 en verder. De bedoeling is

om dit voorstel te bespreken met alle betrokkenen in de [voortgangsbijeenkomst](#) in maart 2021.

Reflectiegesprekken

Afgesproken is dat bij iedere deelnemende zorgorganisatie minimaal jaarlijks een reflectiegesprek plaatsvindt. Iedere afzonderlijke deelnemer zet zich actief in voor Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg in de eigen organisatie en steunt de andere deelnemers waar nodig bij hun ontwikkeling. Afgesproken is met de rest van Nederland te delen wat iedere organisatie in het proces van vernieuwen tegenkomt.

Iedere organisatie kiest hiervoor de inhoud die relevant en helpend is voor de doorontwikkeling in de eigen organisatie. En kiest ook de eigen vorm van het reflectiegesprek en de betrokkenheid van mensen (intern en extern). In de ene organisatie bijvoorbeeld een gesprek aan tafel, in de andere organisatie een 'oploop' of een bijeenkomst.

Door Corona is in 2020 uiteindelijk maar in één van de organisaties een reflectiegesprek geweest, in Zorghuizen Noord Nederland (ZNN). Het thema was: stimulering van kleinschalige wooninitiatieven met PGB-financiering. Voor dit reflectiegesprek heeft Rick Hagelstein (VWS) twee collega's van VWS uitgenodigd en Tietsjannie Hamstra (bestuurder ZNN) nodigde de zorginkoper van Zorgkantoor Friesland uit.

Tietsjannie heeft verteld over de belemmeringen die zij heeft ervaren bij de ontwikkeling van twee nieuwe kleinschalige wooninitiatieven. De vragen, die het gesprek opriep, zijn deze:

- Is PGB-financiering geschikt voor wooninitiatieven?
- Zo ja, hebben we het dan niet te ingewikkeld gemaakt?
- Zo nee, is VPT-financiering geschikt?
- Wat belemmert zorgkantoren om wooninitiatieven met VPT te financieren?

Afgesproken is dat de VWS-ers deze vragen meenemen in hun werk. Ook is afgesproken om begin 2021 in de beweging dit thema in een bijeenkomst nader te verkennen met belangstellende deelnemers, zorgkantoren en VWS. De uitnodiging is [hier te lezen!](#)

Radical vernieuwing en technologie

Tijdens de voortgangsbijeenkomst op 7 oktober jl. hebben Elly van der Wijk (De Leyhoeve) en Clementine Schuurman (Woonzorggroep Samen) het initiatief genomen om een nieuw actieteam te starten: Radicale vernieuwing en technologie. Elly en Clementine merken dat technologie vaak wordt bekeken vanuit wat technisch mogelijk is. Zij zouden graag kennis en ervaring willen uitwisselen over technologie, die daadwerkelijk toegevoegde waarde heeft voor de bewoner, voor zijn/haar naasten en voor de medewerker. En natuurlijk voor de relatie die zij met elkaar hebben.

Op 17 november was het eerste voorbereidend overleg voor dit actieteam. Afgesproken is met voorbeelden uit de praktijk aan de slag te gaan:

- welke bijdrage levert deze technologie nu specifiek? Welke waarde voegt het toe?
- waarom is voor deze technologie gekozen? En niet voor een andere mogelijkheid?
- wat waren de succes- maar ook de faalfactoren/valkuilen bij implementatie?
- op welke manier is het gebruik van technologie door bewoners, naasten en medewerkers daadwerkelijk verbeterd?
- welke inzichten geeft deze ervaring voor de vraag op welke manier je duurzaam kunt vernieuwen?

Het doel van het actieteam is elkaar van extra bagage te voorzien voor de eigen organisatie.

Op 19 januari komt het actieteam (online) bijeen. Deelnemers zijn naast De Leyhoeve en Woonzorggroep Samen: 't Zorghuus, Carintreggeland, Brentano, Sensire, Santé Partners, Surplus, Archipel en Mijzo. Henk Herman Nap, adviseur bij Vilans, zal vanwege zijn kennis en ervaring met dit thema ook aan dit actieteam deelnemen.

4 maart is de eerstvolgende bijeenkomst, [klik hier](#) voor meer informatie.

Actieteam Radicale vernieuwing zorgonderwijs

Het actieteam Radicale vernieuwing zorgonderwijs heeft twee doelstellingen geformuleerd:

1. uitwisseling tussen de zorgorganisaties en onderwijsorganisaties over vernieuwing van het zorgonderwijs;
2. onderzoek doen naar de oprichting van een vakschool Waardevolle zorg voor mbo en hbo.

[Hier](#) kun je er meer over lezen.

De afgelopen maanden hebben de trekker (Anton van Mansum, Surplus) en enkele vertegenwoordigers van het actieteam (Lia de Jongh (Topaz), Mieke Hollander (Zorg4Effect), Marthijn Laterveer (LOC)) overleg gehad met de ministeries van VWS (directie langdurige zorg en directie macro economische vraagstukken en arbeidsmarkt) en het ministerie van OCW. Er komt een vervolgspraak met onder andere de directeur generaal van het ministerie van onderwijs. Doel van deze gesprekken is te zorgen dat het zorgonderwijs naadloos aansluit bij de behoeften in de zorg. Er blijkt veel belangstelling en instemming van de beide ministeries te zijn voor wat we binnen de beweging aan onderwijsvernieuwing doen.

Ook zijn diverse overleggen geweest binnen regio's die belangstelling hebben voor de vakschool of daar meer over willen weten. Er zijn gesprekken gevoerd met diverse scholen (mbo en hbo) over onderwijsvernieuwing.

In het eerste kwartaal van 2021 zullen we een bijeenkomst organiseren waar onderwijs en zorg elkaar ontmoeten. Dat zal online zijn vanwege de situatie rond corona. En we werken hard verder aan de oprichting van de [vakschool Waardevolle zorg](#).

Actieteam Reflectie op crisis

Het actieteam, waaraan 10 organisaties deelnemen is op 2 september en 7 oktober (online) bijeen geweest. We hebben uitgewisseld en gereflecteerd op ons eigen handelen als zich een ernstige crisis voordoet, zoals corona. Hoe kan je ondanks dat er sprake is van een crisis toch zo goed mogelijk bij je eigen/organisatiewaarden en de waarden van bewoners en hun naasten blijven?

Tijdens de Landelijke Inspiratieweek is door de trekkers van dit actieteam (Isabelle van der Wijk en Marieke Schnoing van Viattence) een sessie verzorgd ([bekijk hier](#) de video terug) en hebben zij een interview gegeven voor Zicht op vernieuwing 4. 11 februari a.s. volgt de [volgende bijeenkomst](#).

Actieteam Vrijheid en veiligheid voor het levensgeluk van cliënten

Op 5 november jl. was de eerste bijeenkomst van [dit actieteam](#) na de start van de pilot Wet zorg en dwang van dit actieteam. Een goed bezochte bijeenkomst, in totaal namen 34 mensen aan deze online bijeenkomst deel. De trekkers Caroline Beentjes (Woonzorggroep Samen) en Saskia van Opijnen (Avoord) gaven een overzicht over de ontwikkelingen in de pilot en inzicht in de resultaten van de eerste monitoring van de deelnemende organisaties. Tijdens de Landelijke Inspiratieweek vertelden zij hier ook over tijdens een sessie die [terug te kijken](#) is.

De trekkers van de werkgroepen van dit actieteam vertelden vervolgens op welke manier zij een start hebben gemaakt met hun opdracht. Het was een mooie bijeenkomst, omdat bleek dat in een paar maanden tijd al veel was gebeurd. De werkgroep die werkt aan het vraagstuk 'insluiting' verzorgde ook een sessie tijdens de Landelijke Inspiratieweek ([hier terug te kijken](#)).

Twee inspecteurs van IGJ namen ook aan deze bijeenkomst deel, zij waren heel positief. IGJ weet dat deze organisaties gemotiveerd kunnen afwijken van de wet. Met de afspraak: als er (bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectiebezoek) hierover toch onverhoopt misverstanden ontstaan, we contact kunnen opnemen.

In januari zullen de monitoringsvragen weer naar de organisaties worden gestuurd, we zijn benieuwd naar de ervaringen en inzichten bij iedereen. Caroline en Saskia hebben samen met Marthijn en Marie-Antoinette (Bäckes, coördinator van de beweging) in de weken daarna afzonderlijke videogesprekken met de afzonderlijke organisaties. Op 24 februari volgt een [volgende bijeenkomst](#) van het actieteam, waarin kan worden teruggekoppeld wat de resultaten zijn. We horen dan ook de vervolgacties van de werkgroepen.

De groep van 13 deelnemende organisaties aan de pilot is door de deelname van Innoforte uitgebreid naar 14.

Actieteam Ambassadeurschap, zichtbaarheid en landelijke impact

Vertegenwoordigers van 6 zorgorganisaties ('t Zorghuus, Topaz, Leyhoeve, Brentano, Surplus, Sensire), LOC, VWS en Roeland Jan Umans (schrijver van de overzichtspublicaties Zicht op vernieuwing) hebben zich in de aanloop van de Landelijke Inspiratieweek ingezet om deze week te benutten om de zichtbaarheid van

de vernieuwing in de verpleeghuiszorg te vergroten. Het actieteam richt zich op het meer zichtbaar maken van:

1. de (essentie van de) vernieuwing in de deelnemende organisaties zelf
2. de voortgang en ontwikkeling van de vernieuwing in de beweging
3. de landelijke impact: en daarmee richt het actieteam zich op de verbreding van de beweging.

Het actieteam is hier in geslaagd. Opvallend veel medewerkers, leidinggevendenden, stafmedewerkers en vertegenwoordigers van cliëntenraden van deelnemende organisaties, die in voorgaande jaren niet naar Spant! toe kwamen, hebben nu deelgenomen aan de sessies. De sessies waarin informatie is gegeven over de beweging, zijn vanwege de grote belangstelling drie keer gegeven ([hier terug te kijken](#)). De sessie waarin bestuurders uit het kernteam aan belangstellende collega-bestuurders hebben verteld over de impact van de beweging op hun eigen organisatie, was een goede bijeenkomst ([terugkijken](#)). Dit heeft ertoe geleid dat binnen circa 10 organisaties wordt nagedacht over mogelijke deelname in de beweging.

De uitgave van het boek 'Wij kunnen toveren' van Topaz in de Landelijke Inspiratieweek zorgde voor media-aandacht. Bij Tijd voor Max (NPO1) vertellen verzorgende Ilse Haasnoot en bestuurder Lia de Jong er alles over, dat is via [deze pagina](#) terug te kijken. Ook in de sociale media werd er over gesproken. Dit leidde tot het idee van het actieteam om ook aan de andere deelnemende organisaties te vragen welke bijzondere boeken en publicaties zij het afgelopen jaar hebben uitgebracht, gerelateerd aan de beweging. Deze 'schatten' zijn opgenomen in een extra hoofdstuk van de publicatie Zicht op vernieuwing 4, dat medio januari is [uitgebracht](#).

Terugblik Landelijke Inspiratieweek Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg

Het was spannend: hoeveel mensen uit de zorg zouden te midden van de coronacrisis deelnemen aan de online Inspiratieweek van Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg? Het bleken er in de week van 9 t/m 13 november 2020 evenveel te zijn als bij de meest bezochte Inspiratiedagen in Spant!: 316. Ook de sfeer zit er goed in en nieuwe vormen van uitwisselen en inspiratie blijken voor herhaling vatbaar.

De 27 online sessies zijn verzorgd door 43 sessie-begeleiders en waren onderverdeeld in vier thema's. 1) Wat voor bewoners en naasten van waarde is in beeld brengen en faciliteren, 2) Onderzoeken naar de vernieuwing, 3) Actieteams in onze beweging en 4) Informatie over radicale vernieuwing. Het merendeel van de sessies is opgenomen en [terug te kijken](#).

De [RVV Late Night Show](#) is via verschillende kanalen gemiddeld door 53 mensen per dag bekeken.

Het was af en toe wel improviseren met de techniek, maar in de evaluatie die door 85 deelnemers is ingevuld is ook te lezen dat daar begrip voor was. Het was voor iedereen een nieuwe situatie; zelfs het ontmoeten van andere vernieuwers tijdens de lunch ging nu online. De inhoudelijke beoordeling van de sessies zijn verschillend, maar overwegend positief. In totaal hebben 25 deelnemers aangegeven voor de

komende Landelijke Inspiratiedag of week mee te willen denken in het programma en/of een sessie te willen verzorgen.

Deze week heeft laten zien dat de inzet en betrokkenheid van mensen uit de deelnemende organisaties in de beweging groeit. We hebben deze week echt met elkaar tot stand gebracht!

Zicht op vernieuwing 4

Medio januari is de vierde publicatie Zicht op vernieuwing [uitgebracht](#). Onze jaarlijkse overzichtspublicatie, waarin we vanuit de beweging laten zien welke ervaringen en inzichten we opdoen in het proces van vernieuwen. In de afgelopen drie publicaties waren het vooral verhalen van mensen uit deelnemende organisaties en onze partners (VWS, zorgkantoren, IGJ). Dit keer gaat het vaak over Corona. Het virus heeft heel 2020 bepaald en gaf veel zorgen, maar maakte ook heel veel positieve energie los. In de publicatie is te lezen welke stappen sommige organisaties gezet hebben; stappen die anders misschien wel langer op zich hadden laten wachten. Deze Zicht op vernieuwing bevat ook artikelen over de voortgang van enkele actieteams. En een artikel over Marthijn Laterveers betrokkenheid vanuit LOC bij het opstellen van de handreikingen rond corona, die de landelijke organisaties in 2020 hebben uitgebracht.

Alle publicaties zijn te vinden op www.radicalevernieuwing.nl/publicaties.

Bestuurlijke leernetwerken

Op 26 oktober is een bijeenkomst geweest van één van de bestuurlijke netwerken. We hebben verhalen gedeeld over toenemende coronabesmettingen en spanning. Over vasthouden aan het besef dat een bezoekenregeling, zoals in de eerste golf, niet meer gewild wordt. En over vasthouden aan het uitgangspunt dat in gesprek met bewoners, familieleden, en medewerkers persoonlijke afspraken gemaakt kunnen worden. Die van dag tot dag kunnen verschillen, afhankelijk van de situatie. Dat is vermoeiend, maar levert heel veel op. Maar geeft soms ook onveilige situaties voor medewerkers: agressie bij familieleden.

Ook de oplossingen om in de organisatie de dialoog te organiseren levert veel op: bijvoorbeeld cliëntenraad en geestelijk verzorger betrekken in het crisisteam om de focus op kwaliteit van leven te blijven houden. En waardering vanuit het bestuur aan medewerkers uiten (ontbijtjes, kaartjes, attenties). Elkaar zien!

Dit lijkt in kleinschalige organisaties vanzelfsprekender te gaan dan in grootschalige organisaties. Maar ook in deze kleine organisaties vraagt het gesprek met elkaar en vasthouden aan waarden (en eigen intuïtie) blijvende aandacht.

Afgesproken is een volgende bijeenkomst te houden over het thema: Leiderschap in een crisis, hoe ben je zelf voorbeeld voor anderen? Hoe hou je als bestuurder de balans in jezelf? Deze bijeenkomst is op 6 januari 2021.

[18 februari](#) is een volgende bijeenkomst.

Inspiratiemoment met bestuurders (Surplus en BUAs)

Kennis en kennisontwikkeling spelen in de beweging een wezenlijke rol. Anthonie Maranus (Surplus) en Diane Nijs (BUAs) hebben daarom op 15 december jl. een online bijeenkomst georganiseerd voor collega-bestuurders over de vraag hoe complexiteit kan leiden tot kwaliteit. Al vanaf de start van de beweging werken Surplus en BUAs samen aan het co-creëren van (wetenschappelijk onderbouwde) kennis en kunde op het vlak van 'Vernieuwend Leiderschap'.

Tijdens het 'Inspiratiemoment met bestuurders' hebben zij verteld over hun inzichten en ervaringen, over de relatie tussen complexiteit en kwaliteit en over de rol die bestuurders hierin kunnen spelen.

Tijdens de Landelijke Inspiratieweek verzorgde Diane Nijs samen met collega's van Surplus ook een sessie, die [hier terug te kijken](#) is.

Bijeenkomsten coördinatoren

Op 26 oktober is een online bijeenkomst geweest van de coördinatoren binnen de beweging. De bijeenkomst is benut om elkaar te inspireren op welke manier de sessies in de Landelijke Inspiratieweek goed onder de aandacht van de medewerkers binnen de organisaties kon worden gebracht. En de coördinatoren hebben uitgewisseld hoe ieder van hen actief is om de vernieuwing binnen hun eigen organisaties te versterken en te verbreden. Deze bijeenkomsten worden zo'n vier keer per jaar [georganiseerd](#).

Uitbreiding ondersteuningsteam LOC

Vanwege de start van de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz en de beweging Radicale vernieuwing jeugdzorg wordt het team van LOC uitgebreid met de coördinatoren Dieger ten Berge en [Ingrid Rebel](#) (jeugdzorg) en secretaris Carlijn van Aalst.

Nieuwsbrief

In het afgelopen jaar is het aantal abonnees op de nieuwsbrief Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg verdubbeld naar 1500. Aanmelden kan via www.radicalevernieuwing.nl/nieuwsbrief.

Meer weten

Op www.radicalevernieuwing.nl kun je allerlei achtergrondinformatie vinden bij een of meer van bovenstaande onderwerpen. Via de thema's, deelnemerspagina's, trefwoorden bij berichten. Of via de zoekfunctie. Je vindt er informatie over de laatste ontwikkelingen en ook informatie over onderwerpen die in deze versie van de wetenswaardigheden niet aan bod kwamen. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan [hier](#), en voor de maandelijkse nieuwsbrief Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs@ [hier](#).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vrijheid en veiligheid voor levensgeluk cliënten](#), [Beweging verbreden en verdiepen](#), [Vernieuwing onderwijs](#), [Coronavirus](#), [Overige onderwerpen](#), [Vernieuwend besturen en toezicht houden](#), [Kracht van kleine zorgorganisaties](#)

Trefwoorden:

<https://www.radicalevernieuwing.nl/actueel/wetenswaardigheden-13-oktober-t-m-december-20/>

Bestuurders, Coördinatoren, Inspectie, Medewerkers, vws-ministerie, Wetenswaardigheden, Zorgkantoren